

Klimatická zmena a naša univerzita

strana 3

Opäť je tu otázka: kam na vysokú?

strana 4

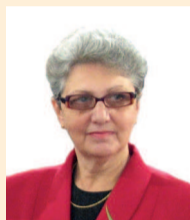

poľnohospodár

spravodajca Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre

ročník 62 | číslo 7 | 16. marec 2018 | cena: 0,35 €

Ekologická stopa

Moja známa, ktorá už roky žije v Kanade, mi pred niekoľkými rokmi povedala, že nemôže predsa každý rok letieť do Európy, do rodného kraja, aj keď sa jej veľmi

cnie, pretože by sa príliš zväčšila jej ekologická stopa. Priznám sa, že som tomu vtedy veľmi nerozumela, iba som nad tým mávla rukou. Ako môže let jednej osoby ohroziť planétu? Prešlo však niekoľko rokov a téma už nie je iba v rovine úvah a akademických či politických debát. Je tu a všetci ju začíname pociťovať na vlastnej koži. Uvedomujeme si, že naša krásna Zem je (aj) plynvaním, sebeckosťou a nemyslením na naše prostredie vážne ohrozená. Klimatické zmeny, ktoré pociťujeme na vlastnej koži, nedostatok zdrojov vody, extrémne sucha v mnohých častiach sveta... Zásadné rozhodnutia sa prijímajú na veľkých svetových fórach. Je to dôležité, no nemenej dôležité je to, aby sme sa aj my, jednotlivci, vyzliekli z ľahostajnosti a snažili sa niečo urobiť v prospech svojho okolia, ktoré je súčasťou veľkého celku, nášho životného priestoru.

Napríklad. Na našich sídliskách sa objavili farebné kontajnery na rôzne druhy odpadu. Rešpektujme ich, separujme zvyšky už v našich kuchyniach. Alebo sa snažme využiť všetko, čo sa len dá. Nie je to také zložité, len si treba na to zvyknúť. Musím sa priznať, že mňa v mnohých situáciách poučča náš vnúčik, ešte len predškôľák. Od neho viem, že aj v škôlke sa tomu venujú. Majú tam kontajner na vybité batérie a zberajú nepotrebný papier. Nuž a keď chystám raňajky, skritizuje ma, prečo vraj kupujem obľúbenú parenicu vo veľkom plastovom obale, keď dostať aj úspornejšie balenie. A namiesto minerálok v umelých fľašiach odporučí nám, starým rodičom, aby sme si „kúpili taký prístroj, ktorý vyrába bublinkovú vodu z vody vodovodnej“. Semienko je zasiate...

V uplynulých dňoch sa v Nitre konala prehliadka filmov z festivalu Ekotopfilm. Ponúkla veľa zaujímavých snímkov na tému ochrany životného prostredia. Mňa, akože inak, zaujala najmä jedna babská téma. S názvom o spomaľovaní „rýchlej“ módy. Čo to znamená? Nuž to, že my, ženy, často nevieme odolať lacným „handráčom“, ktoré na nás číhajú zo všetkých strán. Aj keď vieme, že nie sú kvalitné a dlho nevydržia, lákajú nás, odniesť si ich domov. A tak naše skrine praskajú vo švíkoch a chytáme sa za hlavu, čo s toľkým šatstvom. Tie uvedomelejšie majú riešenie, dobré a kvalitné kúsky nevyhadzujú, využijú na iný cieľ. Nič nového pod slnkom, veď to robili aj naše mamy a babky. Nerecyklovali, ale usilovne prešivali...Tak toľko osobná skúsenosť. A teraz šup do iného levelu. Do laboratórií a učební našej univerzity, kde sa mladí ľudia pripravujú na život v zmenených podmienkach. Tak otočme list...

Katarína Potoková

Nezná krása orchideí v skleníkoch Botanickej záhrady SPU očarila stovky návštevníkov Foto: za

Na SPU v Nitre vznikla Konfuciova trieda

Študenti našej univerzity majú už niekoľko rokov nevšedný benefit. Vďaka aktivitám Konfuciovho inštitútu majú možnosť učiť sa čínsky jazyk na domácej pôde, pod vedením originálnych lektorov. Znalosť jazyka, to je zároveň okno do kultúry tejto, pre nás takej vzdialenej a exotické krajiny, ktorá má veľký ekonomický potenciál. Pre väčšinu z nás je Čína veľkou neznámou, iba málokto má predstavu o tamojšom živote. Obyčajne si ju spájame s medzinárodným obchodom, ale to nie je všetko. Je to krajina, ktorá sa rozvíja obrovským tempom. Netreba vari ani zdôrazňovať, akú výhodu na svetových trhoch práce má jediniec, ktorý ovláda čínsky jazyk. Aj preto záujem o štúdium čínštiny na SPU rastie a od februára tohto roku nadobúda nový rozmer. Otvára sa tu Konfuciova trieda.

Vedenie Konfuciovho inštitútu pri Slovenskej technickej univerzite v Bratislave, zastupené jeho riaditeľkou Ing. Petrou Kotuliakovou, PhD., a rektor našej univerzity Dr. h. c. prof. Ing. Peter Bielik, PhD., podpísali 21. februára na pôde STU dohodu o vytvorení Konfuciovej triedy na našej univerzite. Ako uviedla Ing. Kotuliaková, pre inštitút je to veľmi významná udalosť. „Nitra má pre nás veľký potenciál, čínski lektori tam pôsobia už niekoľko rokov, počet záujemcov rastie, preto ju považujeme z hľadiska výučby čínštiny za strategické miesto“ zdôraznila riaditeľka. Na celom svete funguje okolo 500 Konfuciových inštitútov a zhruba tisíc Konfuciových tried. Vznikli v priebehu ostatných dvanástich rokov, pričom spočiatku sa dôraz kládol na kvantitu, v súčasnosti sa čínska strana skôr zameriava na rozvoj existujúcich ustanovizní. „Otvorenie takejto triedy nie je jednoduchá vec, predchádzalo mu veľa príprav, počnúc

dokladovaním demografického vývoja regiónu, končiac očakávaniami, ktoré sa do tohto projektu vkladajú. Čínska strana veľmi pozorne zvažuje perspektívnosť vybraných miest. Otvorenie Konfuciovej triedy totiž neznamená len výučbové miesto, je to zriadenie pracoviska s ojedinelým statusom,“ dodala Ing. Kotuliaková. Má viac právomocí a väčšie možnosti, v rámci univerzity môže konať autonómnejšie, to znamená nielen poskytovať výučbu jazyka, ale napríklad posilať viac svojich študentov do Číny.

V sídle Konfuciovho inštitútu na STU v Bratislave, ktorého interiér prichodzímu aj navonok navodzuje atmosféru vzdialenej ázijskej krajiny, hostí z SPU v Nitre na čele s rektorom Dr. h. c. prof. Ing. Petrom Bielikom, PhD., prorektorkou prof. RNDr. Zdenkou Gálovou, CSc., a doc. Ing. Natáliou Turčekovou, CSc., privítal rektor Slovenskej technickej univerzity, prof. Ing. Robert

pokračovanie na strane 2

Vedenie SPU v Nitre s predstaviteľmi a lektormi Konfuciovho inštitútu v Bratislave Foto: za

Exotický svet orchideí v botanickej záhrade

Aj keď podľa kalendára i pohľadu z okna kráľovala ešte zima, pri vstupe do skleníkov Botanickej záhrady našej univerzity sa návštevník ocitol akoby v inom svete. Vo svete tisícich farieb, tvarov a vôní. Odborníka aj laika očarila Nezná krása orchideí.

Týmto sloganom pozývali zamestnanci botanickej záhrady návštevníkov do svojich priestorov v areáli univerzity na výstavu, ktorá bola záujemcom k dispozícii od 19. februára do 11. marca tohto roku. Na slávnostnom otvorení výstavy privítala riaditeľka Botanickej záhrady Ing. Erika Mňahončáková, PhD., prítomných, medzi nimi predstaviteľov vedenia univerzity, prorektorov prof. RNDr. Zdenku Gálovú, CSc., doc. Ing. arch. Robertu Štěpánkovú, PhD., prof. Ing. Jána Gaduša, PhD., ako aj riaditeľku centra AgroBioTech, pokračovanie na strane 6

Riaditeľkou Konfuciovej triedy sa stala docentka Natália Turčeková

V zmysle dohody o vytvorení Konfuciovej triedy na SPU v Nitre vymenoval rektor SPU Dr. h. c. prof. Ing. Peter Bielik, PhD., do funkcie riaditeľky Konfuciovej triedy doc. Ing. Natáliu Turčekovú, PhD. Vymenovací dekrét jej v mene vedenia SPU v Nitre odovzdala prof. RNDr. Zdenka Gálová, PhD., prorektorka SPU pre vzdelávaciu činnosť a ECTS.

Vyhlasenie volieb kandidáta na rektora

Akademický senát Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre prijal na svojom zasadnutí 28. februára uznesenie, na základe ktorého vyhlasuje voľby kandidáta na rektora SPU v Nitre na nové funkčné obdobie. Voľby sa budú konať 11. apríla 2018. V prípade nezvolenia sa nová voľba kandidáta na rektora SPU v Nitre uskutoční dňa 24. apríla 2018.

Ku Dňu učiteľov

„Učiteľská práca utvára živého človeka, najzložitejšieho tvora, pre budúce dobro celej spoločnosti. Učiteľ pomáha uchovávať hodnoty minulých kultúr, ale má byť pripravený utvárať aj budúcnosť, lebo vychováva budúce generácie... Akú väčšiu alebo lepšiu službu môžeme preukázať štátu, ako keď učíme a vzdelávame žiakov!“

Ján Amos Komenský (1592-1670)

Na SPU v Nitre vznikla Konfuciova trieda

pokračovanie zo strany 1

Redhammer, PhD. V krátkom príhovore podčiarkol, že má radosť z toho, ako sa partnerská univerzita z Nitry pripája k šíreniu čínskej kultúry u nás. „Čínština sa omedlho stane jedným zo svetových jazykov, hospodársky, ekonomicky je to prudko sa rozvíjajúca ekonomika a myslím si, že by sme mali pomôcť Slovákom pochopiť kultúru a filozofiu krajiny. Ako predseda správnej rady Konfuciovoho inštitútu som veľmi rád, že sa plní naša filozofia, ktorú sme si predsvádzali pred desiatimi rokmi, pri jeho vzniku. Aby neslúžil iba jednej univerzite, aby bol otvorený aj pre partnerské univerzity, ďalšie vysoké a stredné školy. Pravda, so všetkými záväzkami aj povinnosťami. Preto je vytvorenie Konfuciovej triedy v Nitre jedným z dôležitých krokov, ktoré ma tešia“, povedal rektor Robert Redhammer a poprial našim študentom veľa úspechov.

Za vedenie našej univerzity hosťiteľom poďakoval rektor Peter Bielik. „Čína je pre nás už niekoľko rokov pozitívnym príkladom, našli sme tam množstvo partnerských kontaktov na univerzitách, vo výskumných inštitúciách, v akadémií vied, uzavreli sme zmluvy, ktoré sú základom veľmi prospešnej kooperácie v oblasti vzdelávania. Môžeme už hovoriť aj o tradícii čínskych letných škôl, zameraných na vzájomné objavovanie kultúr, na nové výzvy doby. Účastníci letných škôl sa majú možnosť okrem diania na univerzite zúčastňovať aj na spoločenskom živote a objavovať bohatú históriu tejto ázijskej krajiny. Naša viacročná práca už prináša konkrétne výsledky. Dôležitým krokom bolo nadviazanie spolupráce s Konfuciovým inštitútom, výučba čínskeho jazyka na našej univerzite. Nebolo to teda len na základe entuziazmu, spolupráca nadobudla legislatívny rámec a podpis dnešnej zmluvy je vlastne vyvrcholením tohto úsilia“, povedal Peter Bielik.

Rektor prisľúbil materiálnu aj personálnu podporu tomuto projektu a poďakoval predsedovi správnej rady a predstavenstvu Konfuciovoho inštitútu, ako aj čínskym kolegom za pomoc. Vyslovil presvedčenie, že pre študentov, ktorí budú študovať čínsky jazyk, to bude veľký prínos pri uplatnení na trhu práce.

Katarína Potoková

FZKI uspela s projektom celoživotného vzdelávania

Podpora partnerstiev so zamestnávateľmi a profesijnými organizáciami, zamestnávateľskými zväzmi, asociáciami a komorami pri tvorbe, inovácii a realizácii vzdelávania, to je cieľ nového projektu schváleného z operačného programu Ľudské zdroje, s ktorým uspela Fakulta záhradníctva a krajinného inžinierstva SPU v Nitre. Korešponduje tak so špecifickým cieľom výzvy 1.4.1 – Zvýšiť kvalitu a efektívnosť celoživotného vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehĺbovanie a zvyšovanie kvalifikácie.

Projekt s názvom Zvýšiť kvalitu a efektívnosť celoživotného vzdelávania na Fakulte záhradníctva a krajinného inžinierstva SPU v Nitre sa zameriava na rozšírenie vedomostí a kompetencií vzdelávania v študijných odboroch krajinnárstvo, krajinná a záhradná architektúra a záhradníctvo.

Jeho úlohou je prepojiť systém vzdelávania s odborníkmi z profesijných organizácií, vytvoriť programy celoživotného vzdelávania pre mladých ľudí do 25 rokov, usmerňovať frekventantov pri výbere povolania, overovať nadobudnuté spôsobilosti, vedomosti a zruč-

pokračovanie na strane 3

Úspešné projektové stretnutie Erasmus+ KA2

Na pôde SPU v Nitre sa 20. - 22. februára uskutočnilo stretnutie partnerov projektu Ďalší cieľ Balkán: Vývoj krajín v oblasti agroturistiky v rámci programu Erasmus+ KA2 Budovanie kapacít v oblasti vyššieho vzdelávania, do ktorého je zapojených 15 partnerov zo šiestich európskych krajín.

Zúčastnilo sa na ňom dvadsaťpäť hostí zo Srbska, Bosny a Hercegoviny a Rumunska. Na úvod stretnutia ich privítal rektor SPU Dr.h.c. prof. Ing. Peter Bielik, PhD., ktorý projekt na SPU koordinuje.

Účelom stretnutia bolo oboznámiť partnerov s e-learningovým nástrojom Moodle, ktorý SPU využíva na svojich pracoviskách. Prostredníctvom prednášok, ktoré pripravila RNDr. Darina Tóthová, PhD., z FEM a Mgr. Ing. Ondrej Beňuš, PhD., z FEŠRR, sa účastníci zoznámili s teoretickými informáciami, ale aj príkladmi konkrétneho využitia nástroja Moodle.

Mgr. Vladislav Valach, KZVaMVP

Pracovné stretnutie FOODforce v Bruseli

V priestoroch Nemeckého výskumného úradu v Bruseli sa 28. februára uskutočnilo pravidelné pracovné stretnutie členov FOODforce, na ktorom sa zúčastnili zástupcovia univerzít a výskumných inštitúcií z Francúzska, Dánska, Nemecka, Holandska, Nórska, Spojeného kráľovstva, Talianska, Portugalska, Belgicka, Srbska, Španielska, Poľska, Írska, Rumunska, ako aj zástupcovia SAFE konzorcium. Slovensko na stretnutí zastupovala prof. Ing. Adriana Kolesárová, PhD., prodekanka Fakulty biotechnológie a potravinárstva SPU v Nitre a doc. Ing. Vladimír Vietoris, PhD., z Katedry skladovania a spracovania rastlinných produktov FBP.

Súčasťou pracovného programu bolo predstavenie SUSFOOD2 ERA-NET pre trvalo

udržateľnú potravinovú výrobu a spotrebu, prezentovanie úlohy Európskej rady pre informácie o potravinách. Účastníci sa zaoberali aj aktuálnymi informáciami Európskej komisie týkajúcimi sa potravinárskeho sektora (FP9) a EIT pre potraviny. Cieľom stretnutia bolo prepojenie spolupráce s participujúcimi inštitúciami v smere prípravy spoločných projektov a plánovaných aktivít.

FOODforce predstavuje platformu, ktorá spája popredné európske univerzity a výskumné organizácie zaoberajúce sa potravinovým systémom. Od januára t.r. je jej koordinátorkou Hohenheimská univerzita v nemeckom Stuttgarte a Dr. Susanne Braunová, riadielka Výskumného centra pre biohospodárstvo. AK

Zahraniční študenti budú u nás študovať agromechatroniku

Na Technickej univerzite v Ilmenau v Spolkovej republike Nemecko sa od 12. do 16. februára uskutočnil úvodný míting k novému projektu Podpora internacionalizácie poľnohospodárskeho technického vybavenia v Iráne a Rusku, riešenému v rámci programu Erasmus+ KA2 Budovanie kapacít v oblasti vyššieho vzdelávania.

Okrem zástupcov nemeckej univerzity, ako koordinátorky projektu, sa na ňom zúčastnili partneri z ruských, iránskych a talianskych univerzít. SPU v Nitre reprezentoval fakultný koordinátor projektu za Technickú fakultu doc. Ing. Jozef Rédl, PhD., a Ing. Ladislav Tóth, PhD., z TF. Precízne pripravené rokovania, prebiehali v priateľskej atmosfére v komplexe Ernst-Abbe-Zentrum, pracovné tempo bolo tradične „nemecky“ náročné. Súčasťou programu bolo predstavenie jednotlivých univerzít a ich študijných programov, workshopy,

Zástupcovia SPU s predstaviteľmi partnerských iránskych univerzít **Foto: archív JR**

rokovania o finančnom manažmente projektu, pláne mobilít a pláne práce, ako aj možnostiach vytvorenia online vzdelávacieho laboratória na našej univerzite. Projekt, ktorého lokálnym koordinátorom za našu univerzitu je Dr.h.c. prof. Ing. Peter Bielik, PhD., odštartoval vlni a potrvá do roku 2020. Jeho cieľom je okrem iného vytvorenie medzinárodného študijného programu agromechatronika, ktorý sa bude vyučovať na SPU v Nitre v anglickom jazyku v súlade so zásadami ECTS. Určený bude študentom mobility programu Erasmus+.

Podľa slov docenta Jozefa Rédla, naša univerzita bude spolupracovať aj pri vytváraní štandardov a hodnotení výkonov činností partnerských univerzít v Ruskej federácii a Iráne. Manažérsky sa bude podieľať na zabezpečovaní potrebného technického vybavenia pre vznikajúci študijný program a na príprave letnej školy, zameranej na oblasť udržateľného poľnohospodárstva. Naša univerzita, ako strategický partner projektu, bude zároveň hosťiteľom pedagógov partnerských univerzít, ktorí budú riešiť praktické aspekty programu

v oblasti agroinžinierstva. Ďalšie pracovné stretnutie riešiteľského kolektívu sa uskutoční na prelome mája a júna na pôde SPU. r

Podpora internacionalizácie poľnohospodárskeho technického vybavenia v Iráne a Rusku [FARmER]

Koordinátor projektu: Technische Universität Ilmenau, Nemecko

Lokálny koordinátor na SPU v Nitre: dr.h.c. prof. Ing. Peter Bielik, PhD.

Fakultný koordinátor za Technickú fakultu SPU v Nitre: doc. Ing. Jozef Rédl, PhD.

Projekt 585596-EPP-1-2017-1-DE-EPPKA2-CBHE-JP Podpora internacionalizácie poľnohospodárskeho technického vybavenia v Iráne a Rusku [FARmER], (En.: "Fostering Internationalisation in Agricultural Engineering in Iran and Russia" [FARmER]) bol financovaný s podporou Európskej komisie. Tento článok je informáciou autorov a komisia nenesie zodpovednosť za akékoľvek použitie zverejnených informácií. Spolufinancované z programov EÚ Erasmus+.

Absolventi FZKI sa môžu stať euroinžiniermi

Európsky monitorovací komitét FEANI rozhodol o zaradení Fakulty záhradníctva a krajinného inžinierstva SPU v Nitre do Indexu FEANI.

Absolventi fakulty s minimálne dvojročnou praxou a znalosťou svetového jazyka na úrovni štátnej skúšky majú teraz možnosť uchádzať sa o titul európsky inžinier. Euroinžinier, skrátene EUR ING, označuje európsky ekvivalent technického vysokoškolského vzdelania, podporeného zodpovedajúcou praxou a morálnymi hodnotami jeho nositeľa. Znamená garanciu odbornej a spoločenskej kvality inžiniera Európy.

Titul euroinžiniera je potvrdením profesijnej zdatnosti aj tých slovenských inžinierov, ktorí sa uchádzajú o zamestnanie v inej krajine (aj mimo Európy). Certifikát EUR ING vyriešil problém vzájomného uznávania profesijnej kvalifikácie a umožnil neobmedzenú mobilitu inžinierov v Európe a vo svete. Titul môže absolventom pomôcť pri výbere zamestnania v štátoch EÚ a prispieť k dynamickému kariérenému rastu. Titul EUR ING sa môže oficiálne uvádzať za menom. Udelenie titulu nevyžaduje dodatočné skúšky žiadneho druhu.

Zväz slovenských vedeckotechnických spoločností zriadil Slovenský národný komitét FEANI (SNKF), prostredníctvom ktorého, má Slovensko zastúpenie vo FEANI a zabezpečuje slovenským technickým inžinierom možnosť uchádzať sa o titul EUR ING na základe uznania rovnocennej kvality výchovného procesu inžinierov na slovenských technických univerzitách v porovnaní s európskymi univerzitami. *Doc. Ing. Lenka Lackóová, PhD., FZKI*

Klimatická zmena si vyžaduje (aj) kritické myslenie

Zmeny klímy, globálne problémy dneška, ovplyvňujú nielen životné prostredie, fungovanie prirodzených ekosystémov, ale aj riadenú poľnohospodársku výrobu, produkciu potravinových zdrojov, kvantitu, kvalitu produkcie a zdravie človeka. Čo v rámci svojich študijných programov a predmetov v tejto oblasti ponúka študentom naša univerzita?

Rastliny ponúkajú človeku stavebný materiál, potravu, stavebné látky a komponenty potrebné pre jeho zdravie
Foto: za

Voda, voda, samá voda

V roku 2010 sa na Fakulte záhradníctva a krajinného inžinierstva začal v spolupráci s Ústavom hydrologie SAV riešiť projekt budovania Centra excelentnosti pre integrovaný manažment povodí v meniacich sa podmienkach prostredia. Vzniklo v roku 2013 a jeho úlohou je výskum tvorby odtoku a dynamiky zásob vody v pôdach hlavných povodí Slovenska, rozširovanie poznatkovej základne, diagnostika a prognózovanie hydrologického režimu povodí v podmienkach prebiehajúcej klimatickej zmeny. Pracovisko umožňuje zlepšiť vyhodnocovanie a pravdepodobnosť prognózy vzniku povodní a sucha ako dôsledkov dopadu extrémnych meteorologických javov.

Vysoký prírodný potenciál, ale...

Riešiteľský kolektív z Fakulty záhradníctva a krajinného inžinierstva vypracoval v roku 2015 Stratéziu rozvoja vidieka Nitrianskeho samosprávneho kraja na roky 2016 - 2022, s podtitulom Zelená infraštruktúra - fenomén našej doby. Spoločným menovateľom projektu je pojem „zelený“ vidiek / dedina. Klimatická zmena a jej dôsledky sa prejavujú stále jasnejšie. Vidiek sa bude rozvíjať iba v prípade adaptácie na ne. V krajine bude treba preto realizovať opatrenia zamerané na poľnohos-

podárstvo, vodné hospodárstvo, ekologickú stabilitu, ochranu pôdy a podobne. Nitriansky samosprávny kraj disponuje takými štúdiami a strategickými plánmi, a to aj preto, že v rámci Slovenska má najlepšie podmienky pre poľnohospodársku produkciu, ale zároveň patrí z hľadiska klimatických zmien k najzraniteľnejším.

Kľúč k potravinovej bezpečnosti

Fakulta agrobiológie a potravinových zdrojov ponúka v rámci svojich študijných programov nové predmety, z ktorých študenti nadobudnú poznatky o mechanizmoch a prírodných zákonitostiach, ktoré sa podpisujú na produkcii a kvalitatívnych vlastnostiach rastlín v súvislosti s klimatickými zmenami. Ide o predmety klimatická zmena, produkcia a kvalita rastlín, fyziológia stresu rastlín, produkčná ekologická a klimatická zmena, základy biologickej bezpečnosti, udržateľná produkcia potravín, životné prostredie a zdravie. Prinesú študentom informácie, ktoré budú v budúcnosti kľúčové z hľadiska potravinovej bezpečnosti.

Ľudstvo závisí od rastlín

Pristavme sa pri predmete produkčná ekologická a klimatická zmena. Okrem klasických tém, akými sú limitujúce faktory produkcie

rastlín, evolúcia a mechanizmy fotosyntézy, rast a tvorba úrod v meniacich sa podmienkach prostredia, ekofyziológia porastu a podobne, ponúka aj aktuálne vedecké argumenty o klimatických zmenách, globálnom otepľovaní, príčinách, zdrojoch emisií skleníkových plynov, dôsledkoch na produkčné schopnosti rastlín, ale aj na poľnohospodársku krajinu ako celok.

Prečo je tento typ predmetu podľa slov jeho garanta prof. Ing. Mariána Brestiča, CSc., z Katedry fyziológie rastlín FAPZ, taký dôležitý? „Pretože ľudstvo bolo, je a bude čoraz viac závisieť od rastlín. Rastliny ponúkajú človeku stavebný materiál, potravu, stavebné látky a komponenty potrebné pre jeho zdravie. Nákladovosť na výrobu 100 gramov sacharidov a proteínov je pri rastlinách mnohonásobne nižšia ako pri zvieratách, nehovoriac o efektívnosti využitia sladkej vody, ktorej je čoraz väčší nedostatok, na produkciu. Predmet má za cieľ ukázať budúcim odborníkom spojitosti medzi prostredím a rastlinami a poukázať na dopady ľudskej činnosti, a to v podobe globálneho otepľovania, klimatických extrémov, aridizácie a dezertifikácie regiónov a ich dopadu na prirodzenú vegetáciu, biodiverzitu a produkčné schopnosti rastlín. Dôsledkom je nedostatok potravín a vody v určitých častiach sveta, lokálne konflikty a migrácia populácie. Poľnohospodárstvo bez flexibility a schopnosti reagovať na aktuálne zmeny prostredia, bez reálnej podpory v základnom a aplikovanom výskume, nie je udržateľné,“ konštatuje prof. Brestič a dodáva, že moderné vzdelávanie musí byť založené na výskume. Vo vyspelom svete, ale aj v rozvojových krajinách, si dôsledky klimatických zmien čoraz zodpovednejšie uvedomujú nielen politickí lídri, ale aj predstavitelia univerzít či vedeckých inštitúcií. Podporujú rozvoj nových metodologických prístupov a vedeckých smerov, ktoré sa opierajú o analýzy a potreby, napr. hĺbkovo študujú mechanizmy tolerance na environmentálne stresy, pričom výsledky napomáhajú zlepšovanie rastlín, alebo ponúkajú možnosti zefektívňovania využitia prostredia rastlinami. Z biotechnológií sa v posledných rokoch rozvinuli vetvy genomiky,

proteomiky, taskriptomiky atď. V krátkom čase sa otvoril široký priestor v oblasti nanobiotechnológií. Na mnohých zahraničných univerzitách vyrastajú kompetentní odborníci vďaka tomu, že vzdelávanie a výskum sa zameriavajú na cieľ a víziu, a nie na prežitie. Mladí ľudia sa aktívne podieľajú na riešení problémov, uplatňujú svoju kreativitu. Vidno to napríklad aj na kvalitných publikáciách, pochádzajúcich dokonca z tzv. zabudnutých a často pre nás neznámych častí sveta. „Dopady klimatickej zmeny na poľnohospodárske rastliny sú komplexným problémom a treba o nich so študentmi hovoriť“, prízvukuje prof. M. Brestič. Predmet ponúka diskusný priestor na analýzu stavu v oblastiach, ktoré sú z hľadiska budúcnosti produkcie rastlín dôležité a napomáha rozvíjať kritické myslenie, analyzuje mýty a fakty o tom, aká bude naša realita v budúcich desaťročiach.

Šľachtenie zvierat a životné prostredie

Znížením emisií metánu do ovzdušia sa oboberá predmet šľachtenie zvierat, ktorý sa takisto vyučuje na Fakulte agrobiológie a potravinových zdrojov. Šľachtenie je založené na princípoch cieľavedomého zlepšovania úžitkových vlastností hospodárskych zvierat. Vedie to k zvyšovaniu efektívnosti produkcie, čím sa zlepšuje nielen udržateľnosť poľnohospodárstva, ale v dôsledku selekcie dochádza aj k zmenám v metabolizme zvierat, teda k významnému zníženiu emisií metánu do ovzdušia. Aj výskum v oblasti výživy prežúvavcov vedie v konečnom dôsledku k zníženiu vylučovania N-zlúčenín do životného prostredia.

Ekotechnológie pre udržateľné hospodárenie

Predmet ekologické inžinierstvo a obnova ekosystémov prináša študentom na Fakulte európskych štúdií a regionálneho rozvoja poznatky o interakciách medzi ekosystémami a environmentálnou záťažou a princípoch ekologického dizajnu. Budúci odborníci budú schopní identifikovať hlavné zdroje environmentálnej záťaže, navrhovať ekotechnológie, využívané pri obnove štruktúry a funkcie ekosystémov, ale navrhovať aj dizajn udržateľnej praxe hospodárenia v krajine.

Vzťahy, väzby, komunikácia

Na prahu akademického roka, teda vlni v septembri, sme si na Fakulte ekonomiky a manažmentu zaumienili, že sa budeme intenzívne venovať komunikácii s našimi partnermi, študentmi, vonkajším prostredím. Je to nevyhnutnosť pri propagácii fakulty, zameranej na získavanie budúcich študentov. Zrekapitulujme si teda, čo sa v tomto smere dialo, čo sa deje v týchto dňoch.

Začnime tradičnými podujatiami. Deň vysokoškolská, Dni otvorených dverí či návštevy stredných škôl patria ku „klasike“. Sú to príležitosti, ako priblížiť budúcim maturantom z prvej ruky život na vysokej škole, možnosti štúdia i uplatnenia. Uvedomujeme si však, že tieto jednorazové stretnutia so stredoškolskou verejnosťou dnes už nestačia. Fakulta sa snaží aktívnejšie zapájať do života stredných škôl, zviditeľňovať svoje aktivity celoročne. Formy spolupráce sú rôzne, počnúc prednáškovou činnosťou, končiac účasťou v rôznych komisiách. V tejto súvislosti hodno spomenúť napríklad 4. kon-

trakčný veľtrh cvičných firiem, ktorý sa konal v decembri minulého roka na Obchodnej akadémii v Sereďi. Študenti z desiatich slovenských a jednej rakúskej strednej školy prezentovali výrobky a služby 17 rôznych cvičných firiem, pričom mali priestor aj na uzatváranie obchodných zmlúv medzi sebou a na nadviazovanie nových kontaktov. V odbornej komisii, ktorá okrem iného hodnotila aj originalitu stánku, logo, slogan, katalóg, elektronickú prezentáciu, vizitku a starostlivosť o zákazníka, nechýbala ani zástupkyňa FEM-ky, PaedDr. Silvia Šebenová, PhD., z Centra výskumných a vzdelávacích projektov. Špeciálnu cenu FEM získala cvičná firma pri SOŠ Záhradnícka G. Čejku Malinovo s názvom Progress Entertainment Garden PEG, s. r. o. Čo o tom rozhodlo? Spôsob prezentácie a sebavedomý prejav členov tímu. FEM-ka poskytla aj priestor pre organizovanie Ekonomickej olympiády, na ktorej sa zúčastňujú najlepší stredoškôlci.

Hostujúci stredoškolský študent, to je ďalší spôsob, ako spolupracovať so strednými školami. Aby študenti z partnerskej strednej školy prišli na fakultu na výberovú prednášku, cvičenie alebo inú zaujímavú akciu, musia

byť včas a vhodne informovaní. Stredná škola obchodu a služieb z Nových Zámok vyslala študentov na výberovú prednášku o úspechu a cieľoch, ďalšia stredná škola na prednášku o kryptomenách. Po prednáške sa študenti môžu stretnúť a diskutovať s odborníkmi. Ďalšiu novinku, a to **Triangel: stredná škola – univerzita – prax**, zavádza FEM-ka v spolupráci so spoločnosťou IBM. Na začiatku bude táto aktivita prepojená na akciu Hostujúci stredoškolský študent a jej cieľom bude poukázať na mnohostranné partnerstvá, ktoré prinášajú benefity pre všetkých aktérov.

Absolútnou novinkou je **FEM Online**, ktorá sa na fakulte pilotne testuje v marci. Počas zverejnených hodín bude poskytovať online poradenstvo k vyplňaniu prihlášok na vysokú školu. Nuž a napokon, fakulta využíva na propagáciu aj komunikáciu s vlastnými študentmi, najmä tými, ktorí končia bakalárske štúdium. Na prezentácii inžinierskych programov sa koncom februára zúčastnili všetci garanti študijných programov, resp. ich zástupcovia, čo je potešiteľné. Aj toto je spôsob, ako zvýšiť informovanosť študentov o možnostiach ďalšieho štúdia na FEM.

PaedDr. Silvia Šebenová, PhD., FEM

FZKI uspela s projektom celoživotného vzdelávania

pokračovanie zo strany 2

nosti a konfrontovať ich s požiadavkami praxe. „Výstupy projektu metodicky spoja požiadavky neformálneho vzdelávania a praxe. Zároveň významne prispejeme k definovaniu obsahu študijného odboru v rámci formálneho vzdelávania“, hovorí dekanka FZKI doc. Ing. Kaudia Halászová, PhD. Do procesu budú priamo zapojení aj experti z praxe a zástupcovia profesijných združení a komôr. S ich príspevom bude vypracovaná dokumentácia, ktorá bude slúžiť na definovanie súboru výstupov a výsledkov vzdelávania (deskriptorov) pre celoživotné vzdelávanie. Tie budú spracované a následne overené v rámci štyroch pripravovaných letných škôl, zameraných na pozemkové úpravy, zelenú infraštruktúru, vinohradníctvo, vinárstvo a ovocinárstvo.

Foto: archív FEM

V stredoškolskej cvičnej kuchyni v hotelovej akadémii

